

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УК-
РАЇНИ**

**ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
«БЕЙТ-ХАНА»**

Кафедра педагогіки та психології

ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки

магістрів

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

05 соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

053 Психологія

(код і найменування спеціальності)

2020 рік

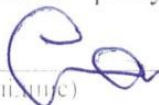
Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи». Спеціальності 053 «Психологія» освітньо-професійної програми магістрів для здобувачів вищої освіти V курсу.

Розробник: Сапожников С. В., доктор педагогічних наук, професор.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 01

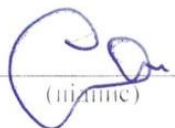
Зав. кафедри

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «28» серпня 2020 року

Гарант освітньої програми

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціали)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2020 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис) І. В. Зеркаль
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання	українська	українська
Передумови вивчення навчальної дисципліни	ОДЗ 1. 01 Методологічні та теоретичні проблеми наукового пізнання в галузі психологічної науки	ОДЗ 1. 01 Методологічні та теоретичні проблеми наукового пізнання в галузі психологічної науки
Курс	V	V
Семестр	I, II	I, II
Загальний обсяг годин / кредитів	120/4	120/4
Кількість змістовних модулів	2	2
Годин на аудиторне вивчення	56	14
Годин на самостійне вивчення	64	106
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Педагогіка та психологія вищої школи. Методика викладання психології» належить до обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки згідно навчального плану підготовки фахівців.

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» є забезпечити загальну теоретичну підготовку магістрів у галузі психології та педагогіки вищої школи, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з викладацькою діяльністю.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є:

– засвоїти систему психолого-педагогічних знань і набути практичні уміння аналізу й оцінки педагогічних і психологічних явищ, які породжуються умовами навчально-виховного процесу у вищій школі;

– опанувати знаннями про психологічні особливості студентського пері-

оду життя;

– усвідомити закономірності професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;

– вивчити психологічні аспекти навчання і виховання студентської молоді;

– сприяти професійному самовизначенню і набуттю студентами професійно-педагогічної ідентичності;

– на основі самопізнання формувати власний стиль науково-педагогічної діяльності та професійного спілкування.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Педагогіка і психологія вищої школи. Методика викладання психології» забезпечує набуття здобувачами освіти цілого ряду *компетентностей*.

Компетентності, що формуються:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК 3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгові, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК 7. Здатність ухвалювати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у письмій та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або про підвищення кваліфікації.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

СПРН 1. Поєднувати між собою парадигмальні психологічні та педагогічні концепції, вбачаючи в суперечностях між ними крайнощі інтегрального підходу.

Після опрацювання курсу студенти повинні знати:

- основні принципи та систему освіти, її види, форми здобуття, складники освітні;
- ступені та структуру закладів вищої освіти України; структуру державних стандартів вищої освіти;
- права та обов'язки учасників освітнього процесу;
- зміст та основні вимоги освітньої програми своєї спеціальності;

- вимоги до складу і змісту навчально-методичної документації зі спеціальності та дисципліни;
- сутність нових та інформаційних технологій навчання у вищій школі та дидактичні принципи побудови електронних навчальних посібників;
- принципи організації педагогічного дослідження;

вміти:

- самостійно опрацьовувати різні види джерел (навчальну та навчально-методичну літературу), критично її аналізувати і використовувати в педагогічній практиці та під час підготовки до занять;
- розробляти та проводити всі види занять і контрольних заходів у вищому навчальному закладі;
- організовувати та аналізувати свою педагогічну діяльність;
- планувати навчальні заняття згідно з навчальним планом та програмою дисципліни;
- розробляти зміст, проводити структурування навчального матеріалу та проводити заняття різних видів;
- визначати методи та засоби навчання та контролю, аналізувати їх ефективність;
- організувати та керувати пізнавальною діяльністю студентів, формувати у студентів критичне мислення та вміння здійснювати діяльність зі всіма її складовими;
- здійснювати контроль і оцінку результатів та проводити корекцію процесу навчання;
- складати завдання для контролю знань (в.ч. завдання у тестовій формі) та ККР з дисципліни спеціальності;
- застосовувати комп'ютерну техніку в навчальному процесі.

володіти:

- вмінням впроваджувати політику Української держави щодо розвитку вищої освіти в історичній ретроспективі;

- технологією психологічних методів дослідження та психологічного впливу з метою підвищення педагогічної майстерності;
- професійною термінологією;
- навичками удосконалення психічних пізнавальних процесів, використання можливостей системного впливу структурних компонентів особистості на ефективність навчання та виховання;

4. Зміст програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Предмет, завдання та методи психології вищої школи

Виникнення психології вищої школи як нової галузі психологічних знань. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI столітті. Предмет і основні категорії психології вищої школи як нової галузі психологічної науки. Завдання психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Методологія і принципи психологічного дослідження. Класифікація методів збору та інтерпретації емпіричних психологічних фактів. Поняття про методіку психологічного дослідження. Дослідницькі вміння. Етика дослідника.

Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку

Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості; суперечливості та кризи студентського віку. Наголошується про те, що вищий навчальний заклад – один із провідних факторів соціалізації особистості студента як фахівця. Розкривається сутність адаптації студента до навчання у вищій школі, її видах та умовах ефективності. Наводяться типологічні особливості сучасних студентів.

Тема 3. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою

У даній темі розглядається: навчально-професійна діяльність як провідна, її ознаки. Подається інформація про професіоналізацію особистості

студента як новоутворення віку, а також фахова компетентність як показник психологічної готовності до професійної діяльності. Розкривається роль самовиховання в професійному зростанні студента.

Тема 4. Психологія студентської групи

У даній темі розглядається поняття: психологічні особливості студентської групи та її структура; розвиток студентської групи, характеристика студентського колективу; міжособистісні стосунки в студентській групі; проблема лідера та лідерства; психологічні особливості студентського самоврядування.

Тема 5. Психологічний аналіз учіння студентів.

Навчання студента як складний процес навчально-професійної діяльності, Закономірності учіння студента, формування настанови щодо нього як суб'єкта власної пізнавальної діяльності, пізнавальної активності.

Особливості навчально-професійної діяльності студента.

Тема 6. Психологія виховання студентської молоді

Сучасні вимоги до особистості фахівця з вищою освітою та завдання виховання студентів. Мета і зміст виховання студентської молоді. Блоки навчально-професійної діяльності студентів: операційно-дійовий блок, блок потреб, мотивів і інтересів, блок міжособистісного та ділового педагогічного спілкування викладача і студентів. Психологічні механізми формування якостей особистості та аналіз відповідних функцій виховання. Виховання в широкому значенні слова.

Система суспільних цінностей, соціальних норм буття. Духовність. Національна самосвідомість. Функції національної самосвідомості. Українські народні цінності. Стратегічні орієнтири виховання студентів у ВНЗ. Вчинок. Етапи становлення моральної свідомості та критерії моральної вихованості. Основні напрями реалізації виховних функцій у вищому навчальному закладі та їх характеристика.

Тема 7. Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів

Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами. Педагогічне спілкування. Функції спілкування: соціально-перцептивна, комунікативно-поведінкова, емоційна, соціальна самопрезентація. Психологічна характеристика педагогічної взаємодії. Характеристика професійно-педагогічного спілкування (за В.О. Кан-Каликом). Значення педагогічного спілкування як форми контактної педагогічної взаємодії. Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів. Діалогічне спілкування, його психологічна характеристика.

Тема 8. Психологія професійної освіти

Психологічні основи професійного самовизначення та класифікація професій. Психологія професійного становлення особистості. Професійна готовність спеціаліста.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ:

Тема 9. Теоретичні та методичні основи педагогіки вищої школи

Концептуальні напрямки розвитку вищої освіти в Україні. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.

Роль вищої освіти у сучасній цивілізації. Предмет та основні категорії педагогіки вищої школи. Методи та методика сучасного науково-педагогічного дослідження.

Тема 10. Система вищої освіти як особливий соціальний інститут. Нормативні вимоги до освітньо-виховного процесу у вищій школі

Нормативні вимоги до освітньо-виховного процесу у вищій школі. Поняття про соціальні інститути та інститути соціалізації. Першочергові завдання які має вирішити система вищої освіти України. Особливості сучасної системи вищої освіти України як соціального інституту.

Тема 11. Українське студентство як особлива соціально-демографічна група молоді

Поняття «студентство», історичні та соціальні аспекти. Права і обов'язки студентів. Студентство як об'єкт педагогічної діяльності. Адапта-

ція студентства до умов навчання в вузі.

Тема 12. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу

Сутність поняття культури. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу. Спілкування як компонент професійної педагогічної діяльності. Мовленнєва культура педагога та її роль в навчально-виховному процесі. Загальне поняття педагогічної техніки викладача вузу.

Тема 13. Організація навчального процесу у вищій школі

Сутність процесу навчання у структурі цілісного педагогічного процесу вищого навчального закладу. Функції навчання у вищому навчальному закладі. Компоненти навчального процесу вищого навчального закладу. Структура процесу навчання.

Тема 14. Сучасні технології та методи навчання у вищій школі

Поняття про методи навчання та їх класифікацію Методи викладання. Методи учіння. Сучасні технології та методи навчання у вищому навчальному закладі. Моделювання як метод наукового дослідження і метод навчання.

Тема 15. Теоретичні та методичні основи викладання навчальних дисциплін

Методика читання лекцій. Методика проведення практичних і семінарських занять. Методика оцінки знань, вмінь та навичок (прийняття екзаменів і заліків). Методика організації курсового і дипломного проектування. Організація практичної підготовки фахівців. Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна (вечірня) форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
	л	с/п	лаб	ср		л	с/п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основи психології вищої школи											
1. Предмет, завдання та методи психології вищої школи	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	-
2. Загальна психоло-	8	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8

гічна характеристика студентського віку											
3. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	8	-	2	-	6	8	-	-	-	-	8
4. Психологія студентської групи.	8	2		-	6	8	-	-	-	-	8
5. Психологічний аналіз учіння студентів	8	-	2	-	6	8	-	-	-	-	8
6. Психологія виховання студентської молоді	8	-	2	-	6	8	-	-	-	-	8
7. Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів	8	-	2	-	6	8	-	-	-	-	8
8. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи	2	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Разом за змістовим модулем I	52	8	8	-	36	42	2	2	-	-	48
Змістовий модуль 2. Основи педагогіки вищої школи											
9. Теоретичні та методичні основи педагогіки вищої школи	8	4	-	-	4	6	-	-	-	-	8
10. Система вищої освіти як особливий соціальний інститут. Нормативні вимоги до освітньо-виховного процесу у вищій школі	8	4	-	-	4	6	-	-	-	-	8
11. Українське студентство як особлива соціально-демографічна група молоді	6	2	-	-	4	6	-	-	-	-	8
12. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу	6	2	-	-	4	6	-	-	-	-	8
13. Організація навчального процесу у вищій школі	10	4	2	-	4	6	-	-	-	-	6
14. Сучасні технології та методи навчання у вищій школі	10	4	2	-	4	10	-	2	-	-	8

15. Форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі	12	4	4	-	4	8	-	-	-	-	8
16. Методи, організаційні форми й засоби виховної роботи у вищій школі	8	4	4	-		8	2	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	68	28	12	-	28	56	2	2	-	-	60
Всього годин	120	36	20	-	64	120	6	6	-	-	108

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет, завдання та методи психології вищої школи	2	2
2	Загальна психологічна характеристика студентського віку	2	-
3	Психологія студентської групи	2	-
4	Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи	2	-
5	Теоретичні та методичні основи педагогіки вищої школи	4	-
6	Система вищої освіти як особливий соціальний інститут. Нормативні вимоги до освітньо-виховного процесу у вищій школі	4	-
7	Українське студентство як особлива соціально-демографічна група молоді	2	-
8	Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу	2	-
9	Організація навчального процесу у вищій школі	4	-
10	Сучасні технології та методи навчання у вищій школі	4	-
11	Форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі	4	-
12	Методи, організаційні форми й засоби виховної роботи у вищій школі	4	2
Усього годин		36	8

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	2	-
2.	Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів	2	-
3.	Сучасні технології та методи навчання у вищій школі	2	2
Усього годин		6	2

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Психологічний аналіз учіння студентів	2	-
2	Психологія виховання студентської молоді	2	-
3	Організація навчального процесу у вищій школі	2	2
4	Форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі	4	-
5	Методи, організаційні форми й засоби виховної роботи у вищій школі	4	2
Усього годин		14	4

8. Теми лабораторних занять

Лабораторних занять не заплановано.

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Загальна психологічна характеристика студентського віку	6	8
2	Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	4	8
3	Психологія студентської групи.	6	8
4	Психологічний аналіз учіння студентів.	6	8
5	Психологія виховання студентської молоді	6	8
6	Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів	6	8
7	Теоретичні та методичні основи педагогіки вищої школи	4	8
8	Система вищої освіти як особливий соціальний інститут. Нормативні вимоги до освітньо-виховного процесу у вищій школі	4	8
9	Українське студентство як особлива соціально-демографічна група молоді	4	8
10	Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу	4	8
11	Організація навчального процесу у вищій школі	4	6
12	Сучасні технології та методи навчання у вищій школі	4	8
13	Форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі	4	8
14	Методи, організаційні форми й засоби виховної роботи у вищій школі	-	6
Усього годин		64	108

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальні завдання мають за мету сформувати у студентів перші

навички самостійних досліджень. Вони є важливим етапом підготовки до виконання курсових робіт з психолого-педагогічних дисциплін та дипломної роботи при проходженні магістерської підготовки. Темі індивідуальних завдань визначають викладачі, які ведуть семінарські заняття. Терміни виконання та способи оцінки визначаються картою.

1. Психологічна характеристика студентського віку. Опрацювавши тему за підручником і першоджерелами, створити свою типологію сучасних студентів
2. Психологія студентської групи. Охарактеризувати функції та засоби дія куратора академічної групи щодо адаптації першокурсників до умов навчання у ВНЗ і становлення студентської академічної групи.
3. Професіоналізм особистості та діяльності викладача вищої школи. Опрацювавши зміст теми, скласти карту інвентаризації власних професійно-спрямованих якостей.
4. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами. Проаналізувати у таблиці зміст директивної та діалогічної форм спілкування викладача зі студентами, визначивши переваги та недоліки кожної форми

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом поза аудиторної індивідуальної діяльності магістранта, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання магістрантами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Науково-педагогічне дослідження у вигляді творчого проекту (машинописний варіант, відеоряд у вигляді презентації у програмі PowerPoint), що охоплює змістовий блок одного із модулів.

Орієнтовна структура ІНЗЗ – вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел. Один із додатків – Презентація у програмі PowerPoint. Пропонована тематика творчих проектів:

- Генеза компетентнісного підходу у західній та українській педагогічній теорії.
- Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні: теорія і практика.

- Організація навчального процесу у ВНЗ України і світу (порівняльний аналіз).
- Форми організації навчального процесу у ВНЗ. Лекція: вступний етап лекційного заняття (навчальна дисципліна і тема за вибором магістранта).
- Інноваційні форми та методи навчання у вищій школі країн Західної Європи та США.
- Сучасні технології навчання: досвід використання.
- Дистанційне навчання як новітній вектор трансформації вищої освіти в Україні.
- Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі сучасної вищої школи.
- Викладач вищої школи, на якого чекає сучасна система вищої освіти в Україні.
- Психологічний портрет студента: вимоги та критерії оцінки

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання – це система способів управління пізнавальною діяльністю студентів.

Форма занять	Методи навчання	№ тем, де використовується даний метод
<i>Лекції</i>	Проблемне викладання: чітке формулювання основних понять, їхня практична спрямованість, приклади проблемних ситуацій і залучення аудиторії до їхнього вирішення	1-20
	Періодичний діалог з аудиторією	1-20
	Використання ілюстративного матеріалу й технічних засобів навчання (мультимедійних систем)	3, 9, 12-14, 18, 20
	Використання елементів професійного гумору	1-20
<i>Практичні</i>	Організація роботи на занятті у формі ділової, рольової гри	13-15, 19
	Робота у малих групах	5, 6,
	Робота в парах для вирішення проблемних завдань	13
<i>семінарські</i>	Диспут	7
	Конференція	19
	«Круглий стіл» за тематикою самостійної роботи	3

	Дискусія з актуальних проблемних питань	7
	Використанням імітаційних методів вивчення дисципліни	19
	Аналіз конкретних ситуацій (case-study)	14
	Самостійне проведення занять студентами	13,14
	Презентація результатів самостійної роботи	2-19

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

ПРН 6 – вправа, аналіз виробничих ситуацій, тренування, індивідуальні роботи, метод проектів; «акваріум», презентація;

ПРН 7 – вправа, тренування, самоуправління, індивідуальні роботи, метод проектів; демонстрація, презентація;

ПРН 8 – лекція; метод проблемного навчання; тестування; ділові, дидактичні та управлінські ігри, «мозковий штурм»;

ПРН 10 – дерево рішень, асоціативний куш, таблиця «З-Х-Д», тричастинний щоденник, есе; тестування; ілюстрування, спостереження;

СПРН 1 - лекція, проблемне навчання; метод проектів; метод «круглого столу», форум, дебати, симпозіум; таблиця «З-Х-Д», есе.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Форми контролю	Методи контролю	№ тем, де використовується даний метод
Усний	Усні відповіді на запитання	1-20
	Презентація результатів ІНДР	2-7, 9-15, 17-19
	Доповідь	3, 7, 14
Письмовий	Письмові тести	8, 13, 14, 16
	Письмова відповідь на запитання	3, 6, 7-11
	Самостійна робота	2, 3, 6, 8

Орієнтовний перелік питань підсумкового контролю

1. Перерахуйте основні особливості фізичного, емоційного, інтелектуального і особистісного розвитку студентів.
2. Як може викладач враховувати індивідуальні особливості студентів в процесі навчання?
3. Як впливають на студентів занижені і завищені вимоги, що пред'яв-

ляються до них викладачем в процесі навчання?

4. Охарактеризуйте особливості навчання студентів на відповідних курсах у вищих навчальних закладах.

5. За якими основними напрямками повинен відбуватися розвиток особистості студента як майбутнього спеціаліста ?

6. Визначити предмет і завдання психології вищої школи. Яке місце і значення цієї дисципліни в системі підготовки майбутніх викладачів ВНЗ?

7. Доведіть, що психологія вищої школи слугує вирішенню завдань реформування вищої освіти.

8. Визначити основні категорії психології вищої школи та довести їхню єдність у розв'язанні завдань професійної підготовки фахівця з вищою освітою.

9. Назвати низку проблем психології вищої школи в умовах сучасного реформування вищої ОСВІТИ в Україні та визначити шляхи їх вирішення.

10. Якщо сучасна вища освіта зазнала кризи, чи доцільно замінити її системою Інтернет або консалтингу? Порівняти поняття «знання» та «інформація».

11. Пояснити сутність і причини висування психологами нових принципів психології (В.П Зінченко: *«Єдність афекту та інтелекту»*; С.Д. Смирнов: *«Від діяльності до особистості»*). Чи пов'язані ці принципи з реформуванням сучасної вищої освіти?

12. Обґрунтуйте основні шляхи гуманітаризації сучасної освіти.

13. Що дає фахівцю опора на методи наукового пізнання?

14. Які вимоги ставляться до методів науково-психологічного дослідження?

15. Назвіть основні етапи психологічного дослідження.

16. Які особливості психологічних досліджень у галузі вищої освіти?

17. Чому, коли проводиться формувальний експеримент, обов'язково потрібно створювати не лише експериментальну, а й контрольну групу досліджуваних?

18. Назвіть актуальні, на Ваш погляд, теми психологічного дослідження в галузі психології вищої школи. Які психологічні методи дослідження можна за-

стосувати для їхнього вивчення?

19. Викладач-дослідник: фантастика чи реальність? Якими якостями повинен володіти дослідник психологічної сфери особистості?

20. У чому полягає такт і дотримання етичних норм при проведенні психологічного дослідження?

21. Чи обов'язково повинна бути згода студентів на проведення з ними психологічного дослідження? Обґрунтуйте свою думку на підставі методології та етичних принципів психологічного дослідження.

22. Які завдання підготовки сучасного фахівця з вищою освітою?

23. В яких напрямках відбувається розвиток особистості студента як майбутнього фахівця і де його джерела? Назвати основні вектори професійного самовдосконалення студента.

24. Чи згодні Ви з визначенням навчально-професійної діяльності як процесу саморозвитку і самовиховання студентів? Чому?

25. Які труднощі зростання особистості фахівця з вищою освітою визначають сучасні психологи?

26. Чому пошук відповіді на питання про сенс життя допомагає юнакові перебороти кризу ідентичності? Чи згодні Ви з думкою, що кожен мусить знайти свій шлях саморозвитку і професійного самовдосконалення?

27. Яка роль позитивної «Я-концепції» Студента в його професійному становленні? Які сильні почуття пов'язані з «Я-концепцією»? Які ускладнення в професійному зростанні студента пов'язані з неадекватною самооцінкою?

28. Довести, що професійне становлення студента можна розглядати як зростання його особистості. Охарактеризувати показники професійної зрілості студента.

29. Які чинники становлення професійної спрямованості особистості студента?

30. Довести, що формування професійних здібностей має потрібну детермінацію: вроджені особливості нервової системи, вимоги діяльності, осо-

бистісні цінності.

31. Чи потрібен профвідбір абітурієнтів до навчання у ВНЗ певного профілю?

32. Розробити рекомендації наставнику групи стосовно шляхів оптимізації міжособистісних взаємин і згуртування студентського колективу (маючи на увазі Вашу групу).

33. Якими передумовами забезпечується успішне професійне самовизначення?

34. За якими основними стадіями відбувається професійне становлення особистості?

35. Розкрийте зміст професійних криз та їх зв'язок з віковими періодами.

36. Назвіть етапи професійного шляху за Сьюпером.

37. Назвіть етапи професійного шляху за Хейвіргхерстом.

38. Які основні стадії розвитку професіонала (за Є.О.Клімовим)?

39. Які чинники ініціюють кризи професійного розвитку?

40. Що лежить в основі професійної готовності спеціаліста?

41. У чому полягає роль концепції спільної продуктивної діяльності викладача зі студентами у вирішенні проблеми якості знань?

10. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Підсумкова оцінка по дисципліні виставляється за 100-бальною шкалою згідно «Положення про організацію освітнього процесу». Завданнями поточного модульного контролю знань здобувачів є перевірка та оцінка:

а) систематичності та активності роботи здобувача на аудиторних заняттях;

б) виконання завдань, виданих для самостійного опрацювання;

в) виконання модульних контрольних завдань;

г) розуміння та засвоєння матеріалу, набутих навичок та вмінь самостійно опрацьовувати матеріал, самостійно працювати з літературою та іншими

джерелами, осмислювати та узагальнювати зміст теми та розділу, а також умінь усно чи письмово подавати матеріал у вигляді презентації, відповідей на запитання тощо.

Результати поточного контролю знань здобувачів вищої освіти входять як складові елементи до загальної (остаточної) оцінки знань здобувачів з певної дисципліни.

Оцінка знань здобувачів усіх форм навчання з навчальних дисциплін, формою підсумкового контролю яких є іспит, здійснюється на основі результатів поточного контролю (ПМК) – 60 балів та підсумкового контролю знань (іспит) – 40 балів.

Здобувач не може отримати екзаменаційну оцінку "автоматом" – без складання іспиту.

Загальна оцінка за результатом екзамену є незадовільною незалежно від інших оцінок, якщо здобувач отримає від 0 до 24 балів.

Якщо за результатами оцінювання роботи на заняттях студент отримав менше 36 балів, він не допускається до екзамену. Викладач, який веде семінарські заняття, визначає перелік завдань, що повинні бути виконані студентом для допуску до екзамену.

**Розподіл балів за змістовими модулями,
темами та формами діагностики**

Модулі, теми та форми діагностики	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
Тема 1-4, участь в діалозі	5
Тема 5-7, самостійна робота, вирішення проблемних ситуацій, робота в малих групах, диспут	5
Тема 8, участь в діалозі, опитування, індивідуальне завдання	2
Підсумкове індивідуальне творче завдання. Модульне тестування	8
Змістовий модуль 2	
Тема 9, участь в діалозі	2
Тема 10, вирішення проблемних ситуацій, опитування, індивідуальне завдання	2
Тема 11, участь в діалозі, опитування, ін-	2

дивідуальне завдання	
Тема 12, участь в діалозі	2
Тема 13, аналіз ситуацій, опитування, індивідуальне завдання	2
Тема 14, опитування, індивідуальне завдання	2
Тема 15, аналіз ситуацій,	2
Тема 16, робота в малих групах, індивідуальне завдання	2
Модульне тестування	8
Змістовий модуль 3	
Тема 17. участь в діалозі	2
Тема 18. участь в діалозі	2
Тема 19. участь в конференції	8
Тема 20. участь в діалозі, участь у діловій грі	2
Підсумкове модульне тестування	40
Усього за роботу на практичних заняттях	50
Робота на лекціях	10
Разом	100

Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ЄКТС	Шкала рейтингу	Оцінка за національною (чотирибальною) шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	82-89	4 (дуже добре)
C	75-81	4 (добре)
D	67-74	3 (задовільно)
E	60-66	3 (достатньо)
FX	35-59	2 (незадовільно) – потрібно допрацювати матеріал перед тим, як складати
F	1-34	2 (незадовільно) – з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Сапожніков С. В. Педагогіка вищої школи України та Болонський процес: навч. посіб. / С. В. Сапожніков. – Д.: Інновація, 2010. – 358 с. (*базовий підручник*)
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія. / А. М. Алексюк. – К.: Либідь, 1998. – 611 с.
3. Бадмаев Б. Ц. Методика преподавания психологии: [учеб. пособ. для преподавателей и аспирантов вузов] / Б. Ц. Бадмаев. – М: ВЛАДОС, 1999. – 272 с.
4. Безносюк О. О. Система модульно-рейтингового контролю успішності студентів: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. пед. наук / Безносюк О. О. – К, 2001. – 39 с.
5. Бебик В. М. Болонський процес: перспективи і розвиток у контексті інтеграції України в європейський простір вищої освіти: [монографія] / Бебик В.М. – К. МАУП, 2006. – 200 с.
6. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: [навч. посіб. для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти] / Я. Я. Болюбаш. – К, ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с
7. Буряк. В. О. Керування самостійною роботою студентів / В. О. Буряк. // Вища школа. – 2001. – № 4-5
8. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
9. Гронлунд Н. Е. Оцінювання студентської успішності: [практ. посіб.] / Н. Е. Гронлунд, Е. В. Норман. – К: КУМО, 2005. – 312 с.
10. Герасимова В. С. Методика преподавания психологии. Курс лекций / В. С. Герасимова. – М: Ось-89, 2009. – 144 с.
11. Давидюк Н. М. Методика викладання психології : [навч. посіб.] / Н. М. Давидюк. – Чернівці: Технодрук, 2006. – 243 с.

12. Зимняя И. А. Педагогическая психология: учебник для вузов / И. А. Зимняя. – М: Логос, 2001. – 384 с. – (2-е изд, доп., испр. и перераб.).
13. Калашник Н. Г. Самостійна робота – потужний засіб сучасної освіти і виховання / Н. Г. Калашник, В. Л. Вертегел.. – Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2005. – 326 с.
14. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / А. І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
15. Сисоєва С. О. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: монографія / С. О. Сисоєва, П. М. Воловик, А. М. Алексюк. – К: ВПОЛ, 2001. – 502 с.

Допоміжна

1. Арыдин В. М. Учебная деятельность студентов. Справочное пособие для абитуриентов, студентов, молодых преподавателей / В. М. Арыдин, Г. А. Атанов. – Донецк: ЕАИ-пресс, 2000. – 80 с.
2. Вест Ч. М. Университеты мирового класса: американский опыт / Ч. М. Вест. // Вестник высшей школы. – 2005. – №2. – С. 34–36.
3. Вачков И. В. Методика преподавания психологии / И. В. Вачков. – М: Ось-89, 2008. – 208 с.
4. Громкова М. Т. Психология и педагогика профессиональной деятельности: учеб. пособие для вузов / М. Т. Громкова. – М: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с. – (Педагогическая школа. XXI век).
5. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання: Умови застосування. Дистанційний курс / В. М. Кухаренко, Н. Г. Сиротенко, О. В. Рибалко. – Х. НТУ «ХП»: Торсінг, 2002. – 320 с. – (3-тє вид).
6. Левківська Г. П. Адаптація першокурсників в умовах вищого закладу освіти: навч. посібник / Г. П. Левківська, В. Є. Сорочинська, В. С. Штифурак. – К.: ЦНЛ, 2001.– 128 с.
7. Образцов П. И. Методы и методология психолого-педагогического исследования / П. И. Образцов. – СПб.: Питер, 2004. – 268 с.

8. Реан А. Педагогика: Учебник для вузов / Н. Бордовская, А. Реан. – СПб.: Питер, 2003. – 304 с.
9. Педагогическая психология: Хрестоматия / Сост. В. Н. Карандашев, В. Н. Носова, О. Н. Щепелина. – СПб.: Питер, 2006. – 412 с.
10. Подласый И. П. Педагогика: Новый курс: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 2 кн. / И. П. Подласый – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – (Кн.1: Общие основы. Процесс обучения. – 576 с.)
11. Приходько В. В. Про механізми розуміння як умову розгортання навчальної діяльності студентів / В. В. Приходько // Нива знань. Науково-методичний альманах. – Дніпропетровськ, 2006. – № 1. – С. 51-54.
12. Приходько В. В. Словник термінів і понять з педагогіки вищої школи: Посібник. / В. В. Приходько, В. В. Малий, В. Л. Галацька, М. А. Мироненко. – Дніпропетровськ: НГУ, 2005. – 182 с.
13. Карандашев В. Н. Методика преподавания психологии: Учебное пособие / В. Н. Карандашев. – Питер: СПб, 2008. – 126 с.
14. Салов О. В. Основы педагогіки вищої школи: Навчальний посібник / О. В. Салов. – Дніпропетровськ: НГУ, 2003. – 183 с.
15. Хуторской А. В. Современная дидактика: учеб. для вузов / А. В. Хуторской. – СПб.: Питер, 2001. – 544 с.